Donkere wolk van galm

Een veergalm in een 19" unit; die hadden we niet zien aankomen. Maar wel een prikkelend idee van de Poolse ontwerper achter het merk IGS. Snel testen!

Ivo Witteveen > ivo@interface.nl

Een spring reverb (veergalm) is net zoals de plate reverb een electro-mechanisch galmapparaat. Het bevat dus niet alleen analoge electronica, maar gebruikt ook mechanische onderdelen. Je kent ze misschien vooral van gitaarversterkers – als je die neerzet, hoor je soms zo'n kloing!-geluid; dat is de veer van de galm. Maar voor de geschiedenis van de veergalm moeten we zelfs wat verder terug: oorspronkelijk werden spring reverbs ontwikkeld voor het Hammond orgel, in een paar verschillende versies. Rond 1960 was er een engineer genaamd Alan Young, die de vierde generatie veergalm voor Hammond ontwikkelde. Deze Hammond Type 4 staat tegenwoordig bekend als de Accutronics Type 4, en dat is de spring reverb die ook zijn weg vond naar de Fender versterkers.

INFO

- **Prijs excl:** € 2.490,-
- **Distributie**: FortyNine.eu, +32 487 555501
- **Verkrijgbaar bij:** Studioguys, +31 172 769192
- **Internet:** www.fortynine.eu, www.studio-guys.nl, www.igsaudio.com

Xtra

- introductie met audio-voorbeelden door IGS

De werking is relatief simpel: een metalen veer wordt in beweging gebracht door een inputtransducer. Je zou kunnen zeggen dat de veer aan een soort speakerconus vast zit, en dit is het moment waarop het signaal van analoog-elektrisch, mechanisch-akoestisch wordt. Er loopt dus geen stroom door de veer, maar fysieke audio trillingen. Als je je monitorspeakers even uitzet en goed luistert, kun je dat ook horen. Aan de andere kant van de veer wordt het geluid weer opgepikt door een soort 'microfoon' maar ook teruggekaatst, zoals dat gaat in een veer. Op die manier golft het geluid een aantal keren heen-en-weer in de veer en ontstaan echo's die wel wat weg hebben van de reflecties van geluid in een ruimte. De daadwerkelijke constructie is iets ingewikkelder; er spelen ook nog magneten en wat andere zaken een rol om het gedrag van de veer te controleren, maar dit is de essentie.

Zeker met percussieve bronnen en hogere inputlevels zijn de bounces van het geluid in een veer goed te horen. Denk aan het karakteristieke ploink-geluid van een gitaar in een spring reverb. Maar, met het juiste ontwerp en de juiste afstemming, kan het ook een heel rijk en diffuus geluid opleveren; iets wat meer in de richting van een plate reverb gaat. De IGS Springtime gaat iets meer die kant op. Je hoort wel dat het een veer is, maar dan wel eentje waarin het heen-en-weer stuiteren van het geluid resulteert in een volle, diffuse en rijke klank.

Een vrijwel onoverkomelijk nadeel van de constructie van een veergalm is dat hij gevoelig is voor ruis, zoals eigenlijk alle electro-mechanische apparatuur. De output transducer, die de vibraties van de veer opvangt en weer in analoog electronisch geluid omzet, moet natuurlijk gevoelig zijn, en pikt daardoor ook wel wat ruis op. IGS is er goed in geslaagd dit probleem te minimaliseren, maar een beetje ruis is er wel. In het geval van de Springtime vond ik dit niet problematisch. Hooguit wanneer je de Springtime zou gebruiken op heel stille en dynamische bronnen (klassieke muziek, of heel spaarzame arrangementen van akoestische pop) zou dit een issue kunnen zijn. In de gemiddelde popproductie verdwijnt het kleine beetje ruis gewoon in de rest van de mix. Ook de gevoeligheid voor schokken valt binnen de perken. Je moet niet op de Springtime slaan, of juist wel, maar dat levert dus een flinke kloink in je geluid op…

Multiveer

De Springtime beschikt over vier kanalen, waarvan twee met een langere veer en twee met een kortere veer. De veerlengte bepaalt de galmtijd en is verder niet instelbaar. De vier galmveren zijn wat dat betreft een black box. Openschroeven van de Springtime bracht aan het licht dat IGS gebruik maakt van 'reverb cans', die ontwikkeld zijn door The Tube Amp Doctor (TAD), een galm unit die meestal wordt gebruikt voor het upgraden van gitaarversterkers. Je hebt dus eigenlijk vier mono veergalmen, maar je kunt ze ook prima als twee (soort van) stereo galmen gebruiken. Ieder kanaal is voorzien van een losse volumeknop voor het droge en het natte signaal. Zo kun je dus de Springtime als insert gebruiken (IGS suggereert als startpunt 100% dry, 10% wet) of op een send (gebruik in dat geval alleen 100% wet).

SPECIFICATIES

- 19" verengalm met 4 veren
- wet/dry mixer: 24-polige Elma switches
- eq-boost/cut bereik eq-banden: +/- 15dB
- hardwire bypass voor eq
- input impedantie (gebalanceerd) 10k ohm
- output impedantie (gebalanceerd) 50 ohm
- operating level +22dBU
- dynamic range 120dB
- headroom (@ +4dBu) 18dB
- bandwidth: 20Hz-20kHz, +/-0.1dB
- distortion: thd+n 0.001 @ 1kHz, +4dBU (@ 20Hz - 20kHz)
- vu-meter: voor output reverb level. 1 kanaal tegelijk, schakelbaar per kanaal

Kleuren

Ieder kanaal heeft daarnaast een 3-bands eq met een high-, mid- en low-sectie. Hiermee kun je de klank van de galm veranderen, en hoewel ik me van tevoren afvroeg hoe nuttig dat precies was – je kunt zoiets natuurlijk ook met een plug-in op de galm return doen – werd ik aangenaam verrast. Niet alleen kun je de galm dan ook mooi kleuren op het moment dat je 'm als insert gebruikt, ook is de eq echt heel mooi en kun je moeiteloos de verschillende elementen uit het karakter van de galm benadrukken. Niet alleen meer hoog is mooi, maar juist ook een low- en mid-boost in combinatie met een high cut werkt heel goed om een mooie donkere wolk van galm te genereren.

Conclusie

De Springtime levert in de praktijk een galmgeluid op dat je 'echt hoort'. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld sommige convolutiegalmen, die een natuurlijke akoestiek toevoegen aan je opname en je bronnen mooi met elkaar mengen, maar zonder echt het karakter te krijgen van galm als 'effect'. Wil je een galm die duidelijk ook karakter toevoegt, dan kun je kiezen voor de wat ouderwetser klinkende digitale galmen of bijvoorbeeld gated reverbs. De Springtime voegt hier een mooie optie aan toe: het is een natuurlijke (of beter gezegd: organische) warme klank, die echt iets toevoegt aan je sound. De toepassing is verrassend flexibel: je kunt 'm (met mate) op een hele mix gebruiken, op vocals is het prachtig, op drums werkt het goed, maar ook als insert op bijvoorbeeld gitaar gaat het prima. Maar, je moet er wel van houden. En het is nogal een investering. Echter, wie een IGS Springtime aanschaft, haalt wel een stuk in huis dat overloopt van karakter en een duidelijke signatuur kan geven aan de mixen die je maakt. ■

HET OORDEEL

\+
- fraaie, karaktervolle sound
- flexibel in gebruik
- eq is een nuttige toevoeging

–
- naast de eq verder geen instelmogelijkheden voor de galm

Met de eq kun je moeiteloos de verschillende elementen uit het galmkarakter benadrukken